IØR-bulletinen

Institutt for økonomi og ressursforvaltning
Universitetet for miljø- og biovitenskap

Oktober 2007

F. Kjosavik og S. Navrud (red.)

130. utgave 12. årgang

Miljø og utvikling – økonomi og ressursforvaltning

Siste ukes utskiftninger i regjeringen har gitt to potensielt interessante endringer: For det første skal sektorene miljø og utvikling nå ivaretas av samme statsråd; for det andre får forskning og høyere utdanning sin egen statsråd. Hva kan dette bety for UMB? Vil økt oppmerksomhet om sammenhengen mellom miljø og utvikling øke etterspørselen etter den kunnskapen vi kan tilby? Den nye forskningsministeren, Tora Aasland, skaper forventninger om at det skal legges vekt på kunnskap som grunnlag for politikk. Hun signaliserer også forventninger om felles innsats og næringslivets bidrag innen miljø- og klimaforskning. "Det er både natur og mennesker som skal overleve her." (Klassekampen 22.10.)

Universitet for miljø- og biovitenskap er nytt og gammelt på samme tid. Nytt som universitet, men en av landets eldste institusjoner for forskning og høyere utdanning. Bruk og forvaltning av areal og naturressurser til biologisk produksjon har vært kjernen i virksomheten. De første hundre årene bidro institusjonen sterkt til å bygge opp en sikker nasjonal matforsyning og landbruksrelatert industri. Siste halvdel av forrige århundre ble forvaltning av areal, med negative og positive effekter på miljø, viktig. UMB er i dag mye mer enn et landbruksuniversitet, men det finnes heller ikke noe annet universitet i landet med vår kunnskap om landbruk. Kunnskap om næringsmessig utnytting av areal og fornybare ressurser er fortsatt grunnleggende viktig for menneskeheten.

Et viktig trekk ved UMB de siste årene er internasjonalisering. Ved overgangen fra høgskole- til universitetsstatus ble også Noragric, som i mer enn tjue år hadde vært et senter for internasjonale miljø- og utviklingsstudier, ett av åtte universitetsinstitutt. UMB har studenter og vitenskapelig ansatte fra mer enn 60 land. Ved IØR har et flertall av doktorgradsstudentene utenlandsk pass. Studier av sammenhenger mellom utvikling, miljø, handel og velferd står også sentralt i forskningen ved IØR.

Miljøeffektene av menneskelig aktivitet og økonomisk utvikling er i økende grad globale. Globale klimaendringer vil påvirke vilkårene for matproduksjon, fordelingen av miljøressurser og verdien av varer og tjenester der areal og miljøressurser inngår i produksjonen. Uavhengig av justeringer i nasjonal politikk eller universitetsstruktur vil dette øke behovet for den kunnskap UMB forvalter og skaper. Det blir en viktig oppgave for oss å bidra til økt utbytte av de kunnskaps- og personalressursene institusjonen forvalter.

Anne Moxnes Jervell

* Instituttet får besøk av representanter for American College in Norway og University of North Dakota den 22. oktober for samarbeidsdrøftinger.

~~* Instituttet deltar sammen med de andre siviløkonom~~ lærestedene på møte hos Siviløkonomene den 23. oktober for å drøfte saker av felles interesse.

IØR i media

Normann Aanesland deltok i radio, NRK Sogn og Fjordane, 10.10.: 'Dyrere mat gjev optimisme.' Kortversjon av programmet ble samme dag sendt i NRK Alltid Nyheter.

Normann Aanesland ble intervjuet av Aftenposten 11.10: 'Boplikt avgjorde valget. Sterke motsetninger i kystkommunene.'

Normann Aanesland ble intervjuet av Nationen 13.10 om økt etterspørsel etter jordbruksprodukter på verdensmarkedet, og virkningen av dette for norsk landbrukspolitikk: 'Aanesland spår gullalder for bøndene.'

Diverse aktiviteter

Ole Gjølberg har utført et stort evalueringsoppdrag for Högskoleverket i Sverige. Diverse læresteder har søkt om status som "Senter for excellent undervisning". Ikke mange kom gjennom det første nåløyet. Ole er for øvrig nettopp oppnevnt av NOKUT, organet som skal kvalitetssikre høyere utdanning i Norge. Han skal sitte i NOKUTs faste sakkyndig-utvalg i en gruppe sammen med 13 andre sakkyndige.

Ole Gjølberg deltar på rådsmøte i Nasjonalt Råd for Økonomisk Administrativ Utdannining (NRØA), 15.-16. oktober. Det blir hans siste møte som leder av Rådet. Han fortsetter imidlertid som leder av Publiseringsutvalget under Universitets- og Høgskolerådet (UHR). Han deltar i den forbindelse på et seminar i Tromsø, 14. november.

Gro Ladegård holdt foredrag på et lederseminar i Kunnskapsdepartementet den 19. september: "Coaching og lederutvikling."

Katrine Soma holdt 10. oktober en presentasjon i Environmental policy group, Wageningen universitet, om "Coastal zone management at municipal level in Norway".

Ståle Navrud presenterer akseptert paper "Estimating economic benefits of tourism to cultural heritage sites – Implications for revenue collection and cost-benefit analysis" (Tuan Tran Huu og Ståle Navrud, 2007) på First Conference of The International Association for Tourism Economics, University of the Balearic Islands, Palma de Mallorca, 25. – 27. oktober.

Ståle Navrud foreleste over "Environmental Valuation Techniques: Overview and examples" i kurset GRA1336: "Environmental Economics and Management" ved Handelshøyskolen BI, 17. oktober.

Carl Brønn og Ståle Navrud holdt kurs i "Miljøregnskap og Miljøledelse" for 20 lærere fra videregående skoler i Østfold,

Returadresse:
Institutt for økonomi og ressursforvaltning
Postboks 5003
1432 ÅS
Telefon: 64 96 57 00
Telefaks: 64 96 57 01
Epost: ios.bulletinen@umb.no

Vestfold og Akershus, Fylkeshuset i Sarpsborg, 10-11. oktober. Dette temaet inngår nå i læreplanen for kurset "Næringslivsøkonomi 2" i 2. klasse på videregående skoler.

Hovedkurset i Miljø- og Ressursøkonomi (ECN 372), som i år har "Energi og Miljø" som tema, og Energiøkonomi (ECN 380) hadde felles utferd til Statkraft og Point Carbon i Oslo 16. oktober.

Henrik Lindhjem holdt 10. oktober invitert dobbeltforelesning om "Verdsetting av miljøgoder i skog: metoder og eksempler" på masterkurset SKS303 - Flerbruk av skog: økonomi, Institutt for naturforvaltning, UMB.

Anita Leirfall holdt forelesningen: "Kroppen og orientering i ikke-fysiske landskap" ved Arkitekthøyskolen i Oslo, 23. oktober.

Anita Leirfall er medarrangør av den internasjonale konferansen 'The Philosophy of Computer Games' ved Universitetet i Potsdam, 2008, og deltok på planleggingsmøte 11. – 12. oktober.

Publisering

Alfnes, F. (2007) "Willingness to Pay versus Expected Consumption Value in Vickrey Auctions for New Experience Goods" *American Journal of Agricultural Economics* 89 (4), 921–931. http://www.blackwell-synergy.com/doi/abs/10.1111/j.1467-8276.2007.01028.x

Kassie, M., og Holden, S. T. (2007). "Sharecropping Efficiency in Ethiopia: Threats of Eviction and Kinship." *Agricultural Economics* 37:179-185.

Lindhjem, H. og S. Navrud "How Reliable are Meta-Analyses for International Benefit Transfer." Kommer i *Ecological Economics*.

Holden, S. T. (2007). "Growing importance of land tenancy and its implications for efficiency and equity in Africa." I: E. Bulte og R. Ruben (eds.) *Development economics between markets and institutions. Incentives for growth, food security and sustainable use of the environment*. Mansholt publication series, Vol. 4. Wageningen Academic Publishers, Wageningen.

Deininger, K., Ali, D., Holden, S. T. og Zevenbergen, J. "Rural land certification in Ethiopia: Process, initial impact, and implications for the other African countries." Kommer i *World Development*.

PORTRETT AV INSTITUTTLEDER

ANNE MOXNES JERVELL

Hva var din motivasjon for å studere økonomi?

Jeg studerte allsidig jordbruk, som på åttitallet var én av 11 studieretninger ved Norges landbrukshøgskole. Vi kalte det "Norges høyeste allmennutdannelse". Da jeg valgte å ta hovedoppgave og senere doktorgrad innen landbruksøkonomi, var det nok fordi jeg synes mennesker er enda mer spennende enn planter eller andre dyr.

Hva er dine viktigste meritter?

Returadresse:
Institutt for økonomi og ressursforvaltning
Postboks 5003
1432 ÅS
Telefon: 64 96 57 00
Telefaks: 64 96 57 01
Epost: ios.bulletinen@umb.no

I kronologisk rekkefølge: fire barn, hvorav tre født i studietiden; fire år som redaktør av Landbruksøkonomisk forum; doktoravhandling på melkekvoter; gode lederresultater som forskningsdirektør i Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning; å ta jobben som direktør ved SIFO; og nå å være den første kvinne som instituttleder ved IØR. Jeg er dessuten stolt av å ha publisert en rekke artikler og bokkapitler, fra den første, basert på hovedoppgaven i LØF i 1986, til den foreløpig siste, i *Journal of Sustainable Agriculture*, som jeg fikk i hyllen forrige uke. Den handler for øvrig om 'bondens marked', et konsept jeg som forsker og formidler også har hatt en liten rolle i å få etablert i Norge.

Hva er du mest opptatt av nå?

Å bli en god leder for medarbeiderne ved IØR. For tiden betyr det mye kommunikasjon gjennom medarbeidersamtaler og større og mindre møter. Gode samtaler bidrar til å utvikle ideer, både av faglig art og om hvordan vi kan organisere arbeidet. Dette er derfor en veldig inspirerende og givende prosess.

Hva gjør du når du ikke er på jobb?

Jeg fungerer best hvis jeg tar vare på meg selv gjennom trening i passe doser. Hvis jeg løper eller padler, får jeg også naturopplevelser. Å lage mat, gjerne til flere, kobler hygge og nytte. Jeg liker å eksperimentere litt og å få mye ut av lite. Jeg har nettopp sluttet å pendle etter 12 år med NSB, men satser på en ukentlig tur til Oslo, og på å få med meg minst like mye teater, dans, kino og utstillinger som før. Og jeg har alltid lest mye.

Hva har du på nattbordet?

Thomas Manns *Dr. Faustus*, som jeg burde ha lest mye mer i, siden det er månedens bok i lesegruppen. Nobelprisen i litteratur til Doris Lessing inspirerte meg til å finne frem hennes 'fabelaktige' *Mara og Dann* fra 1999 – science fiction fra en 'post-teknologisk' tid, der samfunnstrukturer er i oppløsning og ressursknappheten stor. Og Helene Uris *De beste blant oss*, som jeg kjøpte for å bli oppdatert på universitetskulturen... ikke for å finne gode rollemodeller.

Hva er dine ønsker for instituttet i fremtiden?

Inspirerte medarbeidere som trives og produserer spennende og viktige forskningsresultater. Studietilbud som skaper og videreutvikler kunnskap, og der studentene er aktive medspillere. At instituttet styrker sin posisjon innen UMB, og dermed bidrar til å videreutvikle UMB som et universitet for miljø- og biovitenskap. For meg er det vanskelig å finne mening i begrepet 'miljø' uten å tenke menneske, samfunn, økonomi og ressursforvaltning.